

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT YONKERS, NEW YORK AND OTHER MAILING ADDRESSES

Ч.18 ЮНКЕРС Н.Й. 29 ГО АВГУСТА 1997, YONKERS, N.Y., AUGUST 29, 1997, VOL. LXX, NO.18

ПРОГРАМА 39-ГО ГОЛОВНОГО ЗІЗДА

ЛЕМКО-СОЮЗА,

котрий одбудеся в суботу,
6-го септєбря (вересня) 1997 р.
в Карпаторуськїм Центрі в Йонкерс.

1. В суботу, 6-го септєбря 1997 р.
од 9:30 рано регистрація делегатів.

2. Одкриття зїзда о год. 10-ї рано
Александром Геренчаком, Головним
Предсїдательом Лемко-Союза.

3. Провїрка присутности
зарегістрованих делегатів.

4. Выбори зїздовой президїї,
секретарів і комісій: резолюційной,
статутовой, редакційной, полюбовного
суда і номїнаційной комісії.

5. Справозданя Головных
урядників: Головного Предсїдателя,
містопредсїдателя, генерального
секретаря, протокольного секретаря і
касиєра.

6. Справозданя редакційной
колегїї і членів контрольной комісії.

7. Дискусїї над справозданями і их
принятя.

8. Справозданя окружных
організаторів.

10. Справозданя комітетів: Лемко-
релифа, Карпаторуського Американского
Центра, Комїтета Фестивального і
Талергофского Комїтета.

11. Загальна дискусія над
справозданями комітетів.

12. Справозданя комісій:
резолюційной, статутовой, редакційной,
полюбовного суда і номїнаційной
комїсії.

13. Выбор членів Планового
Комїтета і Головного Правлїня Лемко
Союза.

14. Назначєня мїсця і дати 40-го
Головного Зїзда Лемко Союза.

15. Закриття 39-го Головного Зїзда.

29-ИЙ ЛЕМКО ФЕСТИВАЛЬ

Того року, так як було оголошено
в нашїй газетї "Карпатська Русь", 29-ий
Лемко Фестиваль одбылся в Rova Resort,
Cassville, N.J. Мїсце вибрано барз вдало.
В том районї живе дуже емігрантов з
Росїї, Білоруси і Галичини. Там ест
величава церков, а коло церкви е
невеликий парк, где находятя памятники
ветеранам вїйни, поету Пушкіну і
Жертвам Талергофа, котрий был
побудований по случаю 50-лїтя
Талергофской трагедїї.

Мїсце для фестивалю было
відповідне, бо находїтся над озером, в
тїні деревини.

Першим виступив танцювальний
ансамбль «КАЛИНКА». Спїваки Ірина
Загормова і Андрїй Черняк відспївали
прекрасно свої пісні, а публіка нагородила
їх бурними оплесками.

Виконавці народних пісєнь
Александр, Валентина і Ольга Козак
дали слухачам високої кляси народні
пісні, котри рїдко приходилося чути.

Танцюристи показали високу
техніку виконаня танців. Такий
професїоналізм рїдко приходилося
оглядати. За то были нагороджені
довготривалими оплесками.

Сербский фольклорний ансамбль
«ДУКАТИ» показав свій особливий
характер.

Належится особлива похвала
солїстови-басу, котрий так чудово і
задушевно одспївав "Взяв би я бандуру" і
другї пісні.

Присутних на фестивалю было
близко 500 чоловік.

50 ЛІТ АКЦІИ «ВІСЛА»

Минуло п'ятдесят лїт од дня
страшної трагедїї нашого народу -
насильной депортації з рїдних земель на
понїмецькі західні і північні території
Польщи згідно з акційом «ВІСЛА» та
доконаним злочином у концтаборї
«Явожно».

9 вересня 1944 року в Люблінї
підписано угоду між урядом Української
РСР та Польским Комїтетом
Національного Визволеня про евакуацію
Русинів з території Польщи на Україну та
Поляків з території України до Польщи.
Евакуація згідно з угодою мала бути
добровільной, але фактично стала
початком насильной депортації.
Народилося і відїшло вічність юж два
покоління. Небагато залишилося у живих
свідків трагедїї, доконаной тоталїтарними
режимами тодішньої Польщи і України.
Однак, досьгодні то все іще оцінюєтся в
душї народу з невігойною раною та
вимогою справедливой оцінки і
відшкодованя кривд, заподїяних невинно
потерпілим. Про акцію «ВІСЛА»
опубліковано чимало спогадів, документів,
написано книжок, як з польської, так і з
української сторони. Хоча в кожній
публікації - душевний біль
покривджених, однак, на жаль, не
обходїтся без тенденційности, як з одной,
так і з другой сторони, што може
викликати бажаня помсти.

Тому гнеска, коли підводимо
підсумки 50-лїтя трагедїї, котру пережил
наш народ, ми зобов'язані сказати правду
сьогоднішньому і майбутньому поколінням,
як Українців, так і Поляків, котри невинні
у злочинах тоталїтарних режимів того
часу. Вони живуть і будут жити по
сусїдству, як і тисячу років тому.

Нам потрібна об'єктивна правда, бо
не маємо права з бандита зробити героя,
а зі злодія - національного патріота, а за
злочинні дії одиниць - класти
відповідальність на цілий народ.

Друга Світова вїйна стала
страшном трагедїїом для народів Європи,
а особливо Слов'ян: Поляків, Українців,
Білорусів, Росїян, котри за планом Гїтлера
мали стати рабами, а згодом - фізично
знищеними. Першим кроком
фашистского геноциду было винищення
жидів, циганів, потїм - вигнаня Поляків з
прилучених до Рейху земель та
використаня всіх Слов'ян на примусових
роботах в Німеччинї. Для запідозрених та
непокірних організували табори смерті
«Дахау», «Освенцім» та інші, де спалено
мільйони невинних людей рїзних
національностей.

Фашистский "бліцкрїг" не мїг довго
продовжуватися, бо поневолені народи не

(Продовженя на ст.2)

(Продовження з ст.1)

могли змиритися з ярмом і почали організовувати партизанські загони, што наносили штораз сильніші удари по німецькій военній машині. Нерідко в партизанських загонах боролися проти фашистів Лемки і Поляки.

Після поразки під Сталінградом обезсиленний фашизм шукає колаборантів на окупованих територіях для придушення національно-визвольного руху. Так почалася інспірована фашистами та їх колаборантами польсько-українська трагедія. Спочатку на Волині, а потім - Галичині, Лемківщині, Надсянні та Холмщині. Інспіровані окупантом загони, як українські, так і польські, крім боротьби з більшовицькими партизанами ведуть іще межі собою запеклу боротьбу.

Напади і вбивства, як з одной так і з другой сторони викликають помсту, котра приводить до братовбивчої війни. Палять села і святині, вбивають ні в чому не винних людей, в тому числі стариків, дітей і навіть священнослужителів. Не можна не згадати і про грабунково-злочинські банди, котри видавали себе за національних патріотів.

Гнеска, коли стало доступним ознайомитися з секретними документами того часу, як у Польщі, так і на Україні - нашим обов'язком є сказати правду про кожную бойову групу, бойову операцію, кожного учасника тих подій та визначити, в кого кров на руках, а хто є невинним в тій трагедії віку.

Минуло 50 років, фашизм было розгромлено, а його лідерів засуджено на Нюрнберзькому процесі. Не втримався і тоталітарно-комуністичний режим в Свіцькій Союзі та його васалах. Нині маємо демократичну Німеччину, Польщу, Україну, та ряд інших країн, котрі засудили тоталітарні режими, котрі організують справедливе суспільство і не можуть відповідати за кривди, нанесені нашим народам колишніми режимами. Однак, нашим обов'язком є виправити заподіяні кривди, або вигоїти тліючі рани минулого і почати нові добросусідські, братерські стосунки межі народами України та Польщі.

Не беруся робити аналізу перебігу депортацій Лемків на Схід, тобто Україну, а особливо насильно на західні і північні понімецькі землі, бо вони висвітлені в книжці Євгена Місила "Репатріація і депортація" і інших, котри заслуговують уваги, виданнях. Хочу зупинитися на тому, што нам треба зробити, аби підвести ризику під минулим і будувати майбутнє для добра наших народів.

Певна частина Лемків повернула в рідні гори і відновила релігійне і культурне життя, про што свідчать новозбудовані церкви в Зиндранові, Горлицях, Криниць, а также художні колективи "Лемковина", "Ослоў'яни", "Кичера" та періодичні видання. Однак, для глобального вирішення того питання

необхідно:

1. Засудити акцію «ВІСЛА» і концтаборів "Явочно" як злочини проти людства.

2. Дати право депортованим повернути на рідну землю та винагородити їх за заподіяні їм кривди.

3. Повернути святині, організувати навчання рідної мови та сприяти організації культурного життя.

За останній час набагато поліпшилися політичні, економічні та культурні відносини межі Польщею і Україною. Приємно відмітити, што під час візиту президента Польщі Александра Квасневського до Києва обидва президенти підписали спільну заяву, де говориться: "Шлях до щирої дружби та єднання полягає насамперед через правду і взаємопорозуміння. Визнаємо, же жадна мета не може бути виправданям злочину, насильства, застосування колективної відповідальності".

Водночас пам'ятаємо, што часом витокі тих конфліктів перебували за межами України і Польщі і часом были зумовлені обставинами, незалежними від обох народів, а також нав'язані нашим народам поза їхньою волею недемократичними політичними системами. Складаємо шану безвинно закатованим, полеглим і примусово переселеним Лемкам та Полякам. Засуджуємо винуватців їхніх страждань. Разом з тим висловлюємо вдячність всім, хто впродовж тих років сприяв зближенню наших народів.

Даючи оцінку історичному моментові президента Польщі на Україну, наш президент Леонід Кучма сказав: "Гнеска в наших відносинах немає нерозв'язаних проблем. Обидва народи жили у надії, што нарешті буде підведена риска під складеним минулим і цей час настав гнеска. Цим документом ми відкидаємо вшиткі звинувачення та просимо оден в одного вибачення".

Підписані в Києві угоди межі Польщею і Україною відкривають нову сторінку у взаємовідносинах добросусідства і дружби наших народів. За приклад може служити дружня співпраця Музею Культури Лемків в Зиндранові з Лемками України. Лемки вірят, же польський Уряд виправит заподіяні кривди невино потерпілим та сприятиме відродженню релігійного та культурного життя на Лемківщині.

Петро КОГУТ.

Львів, Україна, 12 червця (июня) 1997 р.

ЯРОСЛАВ ЗВОЛІНСКИЙ

Народжений в 1929 р. в селі Флоринка, Новосандецького повіту. В 1940

р. начав науку в Учительській Семінарії в Криниць. В 1947 р. по оселеню на землях західних Польщі шукає для себе місця. Доучується на різних професійних курсах. В 1948 р. починає працю в Союзі Самопомочи Хлопської.

В 1950 р. был прийнятий до Духовної Семінарії в Варшаві. Однак, заміст до семінарії, был покликаний до войска для відбуття войскової служби, што правда, не в звичайних військових частях, а в батальйонах робочих, куда переведено ... за кару.

Звільнений з войска в 1953 р., починає областну працю в Зеленой Гури. В роках 1954-1957 є сильно пов'язаний в діяльність Лемковського Руху, за што был звільнений з праці в державній інституції. Начиняє роботу в Кооперативности Праці.

Через довгі роки по виїзді з Зеленой Гури, займає пост председателя або заступника председателя в молодіжних кооперативах на території воеводства Кошалінського. Цілий час поповняє своє професійне знання. Є одержимим техніком, посідат кілька років економічних студій.

В 1990 р. переходить на вчаснішу емеритурю.

Після 1957 р. публикує свої верши в тижневику «Dookota swiata». Після прехода на емеритурю пише свої верши і спомини. В 1991 р. видає преший том під назвом «Знаки часу». Є кріпко зв'язаний з лемковським рухом, належит до основників «Стоваришеня Лемків в Польщі». Занимається публиціястиком, зв'язаном з історією Лемків, культуром і звичаями того маленького народа, што має місце в радийопередачах в Кошаліні і Вроцлаві.

Є заслуженим горожанином міста Кошалина, за што одержал почесні відзначення «За заслуги для міста і воеводства Кошалінського». За працю професіональну нагороджений Золотим Крестом Заслуги.

Свої пригоди в життю, діяльність в Лемковській Русі і політиці описал в есею п.н. «Рапсодія для Лемків». Приготовлять дальші оповідання в лемковській діалекті.

* * *

ВЕРШИ

Ярослав Зволінський

ТРИ КОЛЬОРИ НА ПРАПОРИ

Перше пасмо - кольор синій,
А шовковий всередині,
Втішив очі і зелений
На мій прапор нанесений.

(Продовження на ст.3)

(Продовження з ст.2)

Барвы Карпат собі вибрав.
Кольор сині - вода в риці
І ліс красни в Верховині,
А шовковий - то пшеничка,
там, в долині,
Зеленином ціла земля окрашена
І соснина цілу зиму ест зелена.

В барвах свойой Лемковини
Парадують тіж дівчыны,
Пізриш просто - очы сині
В долгі косі пасамунки сут вплетены
Як в прапори - і шовковы, і зелены.

Моя земльо, Лемковино,
Три кольори маш в прапори,
Знай їх, Лемку і родино,
На долинах і на гори.

ПОКОСИ В КАРПАТАХ

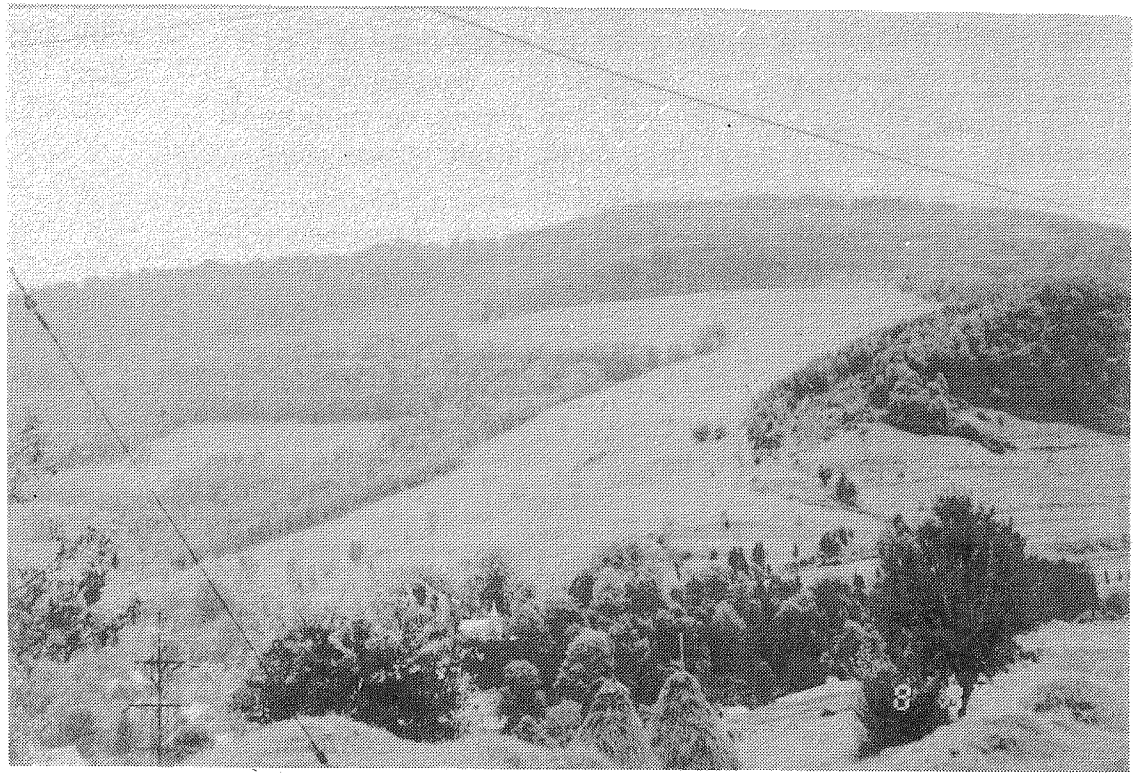

Фото Св.Леденьової, 1997 р.

СВЯТИЙ МОЛИТВЕННИК І ЗАСТУПНИК ЗА ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ НА ЗАКАРПАТТІ.

Радісно й урочисто сприйняли вірники та духо-венство Мукачівсько-Ужгородської та Хустсько-Виноградівської православних епархій, православний народ Словаччини й Америки та й уся спільнота Вселенської Церкви звістку про те, що 30 травня 1994 року Православна Церква Америки в православному монастирі св. Тихона Задонського в Саут Кейнан у Пенсільванії канонізувала як святого нашого славного карпатороса - митрофорного протоієрея ОЛЕКСІЯ ГЕОР-ГІЙОВИЧА ТОВТА.

Життя і діяльність ісповідника Св. Православ'я св. о. Олексія припадають на той час, коли наш край з частиною нинішньої північної Румунії, Східної Словаччини та Угорщини впродовж багатьох віків утворювали Підкарпатську Русь, яка входила до складу Австро-Угорської Імперії. Народився він 17 березня 1853 р. поблизу Пряшева. Його батько Георгій Товт був греко-католицьким священником, а потім єпископським радником Пряшівської епархії, брав участь у культурно-освітньому житті Карпатської Русі. Освіту здобув вдома у своїх благочестивих батьків та в місцевих загальноосвітніх школах. Успішно закінчив богословську семінарію у Пряшеві і 1879 р. був висвячений на греко-католицького священника. О. Олексій широко розгорнув свою церковну діяльність на Пряшівщині. Його незвичайні здібності звернули на себе увагу керівництва Пряшівської епархії. Він призначається професором Пряшівської богословської семінарії, де читав лекції з церковного канонічного права. Як і батько, став радником єпископа. В юності

бував на Буковині, де при будь-якій можливості насолоджувався красою та величчю православного богослужіння.

В листопаді 1889 р. переїжджає він до США, де на прохання карпаторосів-уніатів займає парафію у Міннеаполісі (Пенсільванія). Діяльність св. о. Олексія Товта не подобалась римо-католицькому єпископу цієї області Айреланду, в юрисдикції якого знаходились карпаторуські греко-католицькі парафії. Щире проповідництво східного обряду дратувало єпископа, який викликає св. о. Олексія до себе і дає цілу низку вказівок. Римо-католицька Церква хотіла здійснити нарешті свою жадану мрію - повністю окатоличити карпаторосів. Під час однієї такої аудієнції святий отець переконується зайвий раз, що священнику грецького обряду нема чого шукати у Католицькій Церкві. Суперечка з католицьким єпископом дала йому можливість добре поміркувати та прийти до думки про відречення від канонічної залежності від Римського

папи і возз'єднання з Православною Церквою своїх предків, святого Ростислава Моравського та святих Кирила і Мефодія. Кінцевим поштовхом стало те, що папа Лев XIII дає в 1890 р. наказ запровадити обов'язковий celibat (священство нежонатне) у Греко-католицькій Церкві, по нехристиянському принципу Римо-католицької Церкви. Св. о. Олексій Товт учив своїх парафіян про Православну Церкву з великим успіхом. Вже 11 лютого 1891 р. парафіяни уповноважують його для переговорів з владикою

Володимиром, руським православним єпископом у Сан-Франциско, про включення їх парафії до складу своєї епархії. 25 березня 1891 р., в неділю Православ'я, єпископ Володимир відвідав Міннеаполіс і прийняв св. о. Олексія з паствою в лоно Православної Церкви. А 31 грудня 1891 р. у Гавлетоні відбувся з'їзд 13 уніатських карпатороських священників, що ухвалив також приєднатись до Св. Православ'я.

У 1893 році св. о. Олексій доручає парафію у Міннеаполісі архімандриту Севастиану (Добовичу), а на прохання карпаторосів-уніатів стає настоятелем храму у Вілкес - Баррі (Пенсільванія). Тут теж возз'єднує з Православною Церквою свою нову паству та будує прекрасний кафедральний храм Воскресіння Христового. В наступні дні свого земного життя св. о. об'їздив багато відомих йому карпатороських колоній з місіонерською метою спасіння душ своїх однокровних братів. Його ж турботами був заснований монастир св. Тихона в Саут Кейнан.

Св. отець був не тільки хороший місіонер, проповідник слова Божого, стійкий охоронець Істинної Православної Церкви, але й чудовий науковий працівник та письменник. Він написав багато різних книг і брошур. Його книжка "Де шукати правду?" мала масові тиражі в Америці і Європі, мільйони людей через неї прийняли Православ'я.

Православний рух, який почав у Америці наш святий земляк, сягає і до Старого Краю. На початку ХХ віку народ Карпатської Русі починає відкрито повертатись до віри своїх предків, у чому значна

заслуга св. о. Олексія Товта. Вже у 1901 р. декілька жителів села Бехерова (на Пряшівщині) переходить до Православ'я. У 1904 р. почався православний рух в с. Великі Лучки біля Мукачеве. Потрібно згадати судові процеси в Мараморош-Сигеті 1904 та 1913-1914 рр. над православними ісповідниками, яких засуджувала

(Продовження на ст.4)

(Продовження з ст.3)

католицька влада за православні переконання як державних злочинців. Корені прадідівської Православної Церкви австро-угорська влада не змогла висунути, вони дали паросток, який виріс у могутнє непереможне дерево Св. Православ'я.

Св. Олексію Товту було запропоновано прийняти єпископський сан, щоб стати архіпастирем православних карпаторосів Америки, але він відмовився через стан здоров'я, залишивши за собою назву

православного "батька Американської Русі". Відійшов наш святий земляк в Обітелі Небесні 7 травня 1909 року в парафіяльному будинку у Вілкес-Баррі. Святі його останки поховали біля алтарної стіни монастирського храму св. Тихона, над якими була побудована дуже красива мармурова гробниця.

Це вже третій молитвенник до Бога за православних закарпатців у сонмі святих Вселенської Православної Церкви, що походить з Карпатської Русі і сяє на небосклоні церковному разом з преподобними Моїсеєм та Єфремом Угрінами.

Ієромонах ГАВРИІЛ (КРИЗИНА),
студент 4 курсу Київської Духовної Академії

НАЧАЛО ИСТОРИИ АМЕРИКАНСКОЙ РУСИ.

(Розпочинає друкувати історичні документи про зародки Американської Русі. Матеріялы друкує на староруській мові. Просиме наших читателів ігнорувати букву "ѣ" в кінці слова, а "ѣ" читати як "е").

Ред.

Кожному освідженному руському чловьку извѣстно; что нынѣ въ США живеть болѣе одного милліона русскихъ. Они начали появляться тутъ съ давнихъ временъ, еще съ 1741 года.

Исторія свидѣтельствуєть, что первые русские люди изъ Россіи начали посѣщать США черезъ западные берега Америки (Алякинскіе острова и Калифорнію), изъ восточной части Россіи (Сибири).

Цѣль прихода русскихъ людей сюда — «бизнесъ». Дѣло въ томъ, что на всѣхъ Алякинскихъ островахъ, начиная отъ Берингова пролива, было много пушныхъ звѣрей (бобровъ, лисницъ, тюленей, морскихъ котиковъ, соболей и др.), шкурки которыхъ употреблялись на «футра» одежды. За этимъ-то товаромъ и направлялись туда русские предприниматели. Первый примѣръ этому подалъ русскій капитанъ Берингъ, въ честь котораго названъ и Беринговъ проливъ (между Россіей и Американской Аляской).

Первый разъ онъ посѣтилъ Алякинскіе острова въ 1741 г., и привезъ оттуда множество шкурокъ на огромную сумму денегъ. По его примѣру посѣдвали и другіе русские предприниматели, на примѣръ, въ 1745 году — Емиліанъ Басовъ, въ 1746 году — Некодичковъ, въ 1759 году — Адрианъ Толстой, въ 1759 году — Глотовъ. Въ 1763 году Глотовъ присталъ къ Алякинскому острову Кадьякъ.

За этими смѣлыми промышленниками посѣдвали въ Америку цѣлыя русские торговля группы, которые занимались своимъ промысломъ, открывали и занимали новыя мѣста на Американскомъ берегу, а потомъ строили на нихъ свои поселенія.

Ревностно заботясь о своемъ «бизнесѣ», они не забывали и свою русскую землю. Занимая въ США новыя мѣста, они сразу объявляли ихъ владѣніями Россіи.

Въ 1776 г. русскій предприниматель Григорій Шелеховъ постарался о назначеніи для Алякинскихъ русскихъ колоній Духовной Православной миссіи. Въ 1797 г. русское правительство назначило для управленія колоніями въ США главнаго начальника Александра Баранова.

Въ 1798 г. русское правительство

видя скорые и блестящіе успѣхи русскихъ миссіонеровъ на Аляскѣ, и, надѣясь на нихъ и на дальше, рѣшило дать имъ, по ходатайству Шелехова, епископа и создать въ Америкѣ особую епархію. Епископомъ для новой епархіи былъ избранъ св. Синодомъ начальникъ Алякинской миссіи, архимандритъ Іоасафъ. Для возведенія въ санъ Кадьякскаго епископа, онъ былъ вызванъ изъ Америки въ Иркутскъ. Однако, во-время обратнаго возвращенія въ Америку, въ 1799 г., корабль Фениксъ, на которомъ плылъ епископъ Іоасафъ съ большою свитою и богатую ризницею, былъ разбитъ бурей и со всѣми на немъ затонулъ, недалеко отъ острова Кадьяка.

Преподобный Германъ Алякинскій.

ПРЕПОДОБНЫЙ ГЕРМАНЪ АЛЯКИНСКІЙ, миссіонерствовавшій на Аляскѣ 43 года.

По распоряженію главнаго начальника Баранова, съ 1809 г., не разъ отправлялись экспедиціи на югъ Америки, къ берегамъ Новаго Альбіона (сѣверная часть нынѣшняго штата Калифорнія), не принадлежавшаго тогда ни одному государству. Одной изъ тѣхъ экспедицій, въ 1812 г., подъ командованиемъ Кускова, посчастливилось утвердиться и основать, недалеко отъ г. С.-Франциско, поселеніе «РОСС», т. е. русское. Въ поселеніи устроена была крѣпость и въ ней часовня. Около крѣпости размѣстились жилища, привезенныхъ сюда съ Аляски русскихъ и уже образовавшихся алеутовъ. Мало-помалу образовались алеутскія цѣлыя торговля компаніи. Главной была «Русско-Американская торговля компанія», которая получила разныя права отъ русскаго правительства на веденіе своего дѣла, получили отъ него и защиту отъ враговъ. Правительство не только устранило въ колоніяхъ крѣпости, но посылало туда войско и военные корабли, заключало съ сосѣдними государствами договоры. Также договоры-компенсіи заключены были Россіей, на примѣръ, съ США въ 1824 году, съ Англіей въ 1826 г. Тѣми договорами точно определялись, во-первыхъ, границы меж-

ду русскими и американскими, а также и англійскими владѣніями, и, во-вторыхъ, взаимныя отношенія между ними, права и обязанности, что они должны исполнять, на примѣръ, гдѣ, когда и чѣмъ могутъ торговать, въ какія мѣста могутъ ѣздить, какъ разбираться дѣла между собою, въ коихъ случаяхъ и чѣмъ должны помогать другъ другу и т. д.

Въ 1841 г., когда у русскихъ поселенцевъ «РОСС» начались частыя враждебныя столкновенія съ тамошними испанцами и американцами, русское правительство, не имѣя возможности (по дальности разстоянія) поддерживать своихъ подданныхъ, продало селеніе «РОСС» сосѣднему владѣльцу, швейцарцу Сутлеру за 30,000 долларовъ, послѣ чего русские поселенцы вернулись на Аляску. Для того, чтобы показать, насколько съ внѣ и внутри, былъ благоустроенъ этотъ край, какъ и какая жизнь текла въ немъ, скоро послѣ окончательнаго занятія его русскими, приведемъ свидѣтельство г. Джаксона — главы протестантской миссіи на Аляскѣ, чловѣка враждебнаго къ православію и русской народности, котораго поэтому не можно заподозрѣвать въ пристрастіи къ русскимъ. Въ 1897 г. въ газетѣ «Ды Аляска» (№ 14) онъ писалъ о столицѣ русской колоніи — Ситхѣ: «Подъ неукротимой энергіей Баранова С и т х а (иначе Ново-Архангельскъ)

сдѣлалась не только политической столицей Аляски (Русской Америки) и главной квартирой Русско-Американской компаніи, но и коммерческой метрополіей Велико-океанскаго берега, владѣющей доками, верфями, литейными заводами мѣди, желѣза и колоколовъ, машиностроительными заводами, лѣсопилками и мельницами, кирпичными заводами, суконовальной и производствомъ необходимыхъ земледѣльческихъ орудій, гравировальной мастерской, библиотекой, православной и лютеранской церквами, епископской резиденціей, школами, духовной семинаріей и военнымъ клубомъ. Городъ Санъ-Франциско былъ въ то время извѣстенъ только какъ простая римо-католическая миссія для индѣанъ».

МИССІОНЕРСКАЯ РАБОТА НА АЛЯСКѢ.

Въ 1815 г., когда число русскихъ на Аляскѣ увеличилось, построена была церковь и на островѣ Ситхѣ, въ Ново-Архангельскѣ.

Въ 1824 г. построена была церковь на островѣ Уналашка. Настоятелемъ

(Продовження на ст.5)

(Закінчення з ч.16 "КР")

ПОЧАТКИ ЛЕМКОВСКОЙ НАРОДНОЙ
ОРГАНИЗАЦИИ В США

Географично положеніе Лемковщины было дуже трудне, бо она не лем лежит на далеком пограничу русской этнографичной территории, но и входит узким клином меже польску и словацку территорию, отделяючи як словаков, так и поляков от верхов Карпатских гор. Из истории знаме, што в давних часах тота лемковска территория была о много ширша и обнимала не лем гористы районы в Карпатах, но и широки предгорья по обох сторонах Карпат — в Ряшевском и Кроснянском округах на сівері и Земплині и Шариші на югі. Но послі упадку галицко-русских княжеств начался острый наступ римско-католицкой церкви на наш народ, и население на низинах было окатоличено, а разом с тым ополячено и ословачено. Так в наших часах остался лем узкий клин в горах, на котром наш народ сохранил свою народность.

Оборонитися в таком географичном положеніи мог бы лем добре организованный и объединенный народ. Нам лемкам потребно было, штобы каждый наш человек стоял в своей народной организации и подпорувал народну роботу. С организованным народом числились бы наши сусиды и признали бы йому його народны права. Но для народной культурной и господарской работы наша Лемковщина была дуже слабо организована. И голос Лемко-Союза в Америкі был дуже слабый, бо за ним стояло маленьке число нашей эмиграции.

Так тут маме ясно, чому дошло до той трагедии с нашим народом на Лемковщині. Даже в той церкви, котру наши лемки так любили, и на котру стільки гроша выдали, руководство перешло к чужестороннему духовенству, не связанному ничым с нашим народом ни с нашим родным краем. Наши лемки слухали, што им други говорили, а своего народного діла не пильновали. Если бы наш народ на Лемковщині и тут в Америкі мал в своих церквах хоч такое духовенство, яке мал в старом краю до 1914 року, до Талергофской трагедии, то ище бы мал якусь свою опору, бо тото духовенство вышло из того самого краю и народа и было природно связане с ним, то в потребі подняло бы голос в обороні того краю. Але тоты священники, яких

ныні наши эмигранты держат по своих церквах, православных и униатских, тут в Америкі, суть в великом большинстве цілком чужы нашему родному краю, даже не знают, где находится тота земля, из якої наш народ пришол. Так и церкви, в котрых тото духовенство руководит, сталися давно чужими нашему народу.

Из того всего выходит, што ныні нам лемкам в Америкі своя народна организация потребна больше, як коли нибудь перше. Лем в своей народной организации мы можеме сохранить свой народный дух, який дорогой каждому человеку. Лем через свою народну организацию мы можеме сохранить связь со своими родными братьями и сестрами, роскиненными по широкому світу, и можеме помочи одны другим. В своей народной организации мы можеме также поднимати все годос в обороні своего народа и своего родного краю, за котрый сознательны наши люде николи не забудут. Мы нераз говорили, и теперь повторяме, што там в Европі

мусит придти к тіснійшому объединению славянских народов и к занеханью той межеусобной вражды, яка толкнула польскы власти на политику примусового выселения нашего народа из Лемковщины, бо если не буде такого объединения, то славянскы земли будут открыты для новой агрессии с Запада.

А тіснійше объединение славянских народов приведе к большой национальной свободі. Примусовы выселения будут забыты, теперішны державны границы будут устранены, як и межды на полях, и каждому буде дозволено жити там, где йому найбільше любит-ся.

(Продовження з ст.4)

ее был молодой священник отец Иоанн Вениаминов. Хорошо изучив мѣстный калашский языкъ, о. Вениаминовъ обратилъ въ теченіе 10 лѣтъ къ вѣрѣ Христовой всѣхъ жителей этого острова. Въ 1834 г. онъ переведенъ былъ на островъ Ситху, гдѣ проводилъ миссіонерскую работу болѣе 5 лѣтъ. Въ 1839 г. онъ отправился въ Петроградъ для доклада о потребностяхъ миссіонарства. Во-время его пребывания въ Петроградѣ, у него умерла супруга (въ Иркутскѣ), почему онъ, по рекомендаціи московскаго Митрополита Ф и л а р е т а, 15 декабря 1840 г., былъ

возведенъ въ санъ Епископа Алеутскаго, съ Каѳедрой въ Ново-Архангельскѣ, на островѣ Ситха.

Въ 1850 г., за миссіонерскіе труды, Преосвященный Иннокентій возведенъ былъ въ санъ Архіепископа. Такъ какъ къ его епархіи присоединена была и Сибирско-Якутская область, онъ перенесъ свою Каѳедру въ Якутскъ. Въ 1867 г. онъ назначенъ былъ Митрополитомъ Московскимъ.

Промышленники «Русско-Американской торговой компаніи», основавшие поселеніе «РОСС», были первыми насчителями вѣтры православной въ теперешнемъ штатѣ Калифорніа. Они сами же были и алеуты, котрыхъ они привезли сюда съ острова Ситхи и тутъ поселили. Въ крѣпости своей они сразу же, какъ только утвердились тутъ, построили часовню и по воскреснымъ и праздничнымъ днямъ собирались для молитвы. Священника у нихъ сначала не было, но черезъ нѣкоторое время, когда укрѣпилась и увеличилась русская миссія въ Америкѣ, въ Фортъ Россъ, для совершения богослуженія начали пріѣзжать время отъ времени священники съ Аляски.

ПРЕОСВЯЩЕННЫЙ ИННОКЕНТІЙ
(Вениаминовъ),
Первый активный Владыка Аляскинскій.

СУДЬБА РУССКОЙ АЛЯСКИ.

Въ 1867 г. Россія продала всѣ свои владѣнія Аляскинскія США за 7.200.000 долларовъ. Россія владѣла Аляской въ теченіе 126 лѣтъ.

Послѣ продажи Аляски, въ ней, однако, не пропали ни русскость, ни православіе. Промыслу Божьему угодно было, чтобы промыслу и русскость утвердились въ 50-ти миляхъ отъ бывшаго русскаго поселенія въ Калифорніи — Фортъ Россъ, именно въ Санъ-Франциско. Это случилось такъ: скоро, послѣ ухода русскихъ изъ «Росса», въ Калифорніи, недалеко отъ «Росса», найдено было золото. Это привлекло сюда много людей не только со всей Америки, но и изъ другихъ странъ и государствъ міра. Между тѣми искаателями счастья начали появляться въ Калифорніи православные сербы и греки. Многие изъ нихъ начали поселяться въ С.-Франциско. Тутъ же, въ Санъ-Франциско появился, около того же

времени, и первый русскій правительственный представитель. Православнымъ людемъ, разумѣется, тяжело было обходиться безъ богослуженія и священниковъ.

(Далій буде)